

Overensstemmende med sin bakgrunn fra Nic. Waals institutt hevder han også at foreldres og autoriteters holdning til den måte et barn uttrykker sine primære behov og aggressive følelser på er meget viktig.

Litteratur

- 1) Reich W. *The Mass psychology of Fascism*. Penguin Books 1978
- 2) Scharffenberg J. Hitler – frelser eller narr. *Arbeiderbladet* 24.07.33
- 3) Langer WC. *The Mind of Adolf Hitler. The secret wartime report*. Basic Books, New York 1972
- 4) Binion R. Hitler's concept of Lebensraum. *The Psychological Basis. History of Childhood Quarterly* 1973; 2: 187–258
- 5) Eriksson EH. The Legend of Hitler's Childhood. In *Childhood and Society*. Norton, New York 1950
- 6) Waite RGL. *The Psychopathic God. Adolf Hitler*. Basic Books, New York 1977.
- 7) Lavik NJ. *Makt og galskap*. Pax forlag, Oslo 1990
- 8) Robinson PA. *The Freudian left: Wilhelm Reich, Geza Roheim, Herbert Marcuse*. Harper Colophon Books, London 1969
- 9) Adorno TW, Frenkel-Brunswick E, Levinson D & Sandford D. *The Authoritarian Personality*. Norton, New York 1969 (Først publisert av American Jewish Committee 1950)
- 10) Rocheach M. *The Open and Closed Mind*. Basic Books, New York 1960
- 11) Lavik NJ. Fanatismens psykologi. *Kirke og kultur* 1986; 91: 385–403
- 12) Christiansen B. *Attitudes towards Foreign Affairs as a Function of Personality*. University Press, Oslo 1959.

Lesernes hjørne

Hjem til Stalin

Linjers forsidebilde nr 2 1996 viste en av de mest tragiske skjebner i Norges krigshistorie: En russisk krigsfange. Forholdene for dem i fange/arbeidsleirene i okkupasjonstiden er kjent. De var mer enn ille nok. Innen 8.5.1945 var flere russere døde i i Norge enn det døde nordmenn i Norge og i utlandet som følge av 2. Verdenskrig. Over 2000 russerfanger omkom på en gang da et stort antall fly fra det britiske hangarskipet «Implacable» skjøt fangeskipet «M/S Rigel» i brann og i senk utenfor Tjøtta på Helgeland 27.11. 1944.

Disse fangene fikk et par gode måneder i Norge før tragedien igjen innhentet dem. Hjemsendelsen av russiske krigsfanger fra Norge var et alliert foretak, som deportasjonen av jøder 2 – 3 år før, var et tysk. Da de russiske krigsfangene ble sendt til sin diktator, visste man også i Norge hva som var skjedd sist en slik gruppe mennesker var sendt til en diktator og et totalitært regime. Derfra var tross alt noen få kommet tilbake som kunne fortelle hva som var skjedd. De kom like før russerfangene ble sendt. Likevel hadde ikke det norske samfunn lært. Hadde det norske samfunn mindre ansvar for hva som hendte sommeren 1945 enn i 1942–43?

Norge var det eneste skandinaviske land som mistet en vesentlig del av sin jødiske befolkning. Både danskene, som geografisk hadde atskillig dårligere muligheter, og finnene, som var i våpenfelleskap med tyskerne, klarte å berge de fleste av sine. I London var også de norske myndighetene klar over hva jødene som bodde i tysk-okkupert land gikk til fra begynnelsen av august 1942 (Norsk Tidend, London 8.12. 1945). Det er ikke kjent at det kom noen advarsler derfra, i alle fall ikke før deportasjonen med «Donau» 26.11. 1942. Den eneste som man vet advarte, mens det ennå var tid til å redde jøder, ut fra det lille han visste, var biskop Frøyland i Oslo, i direktesendt radiopreken fra Domkirken 1.11.1942.

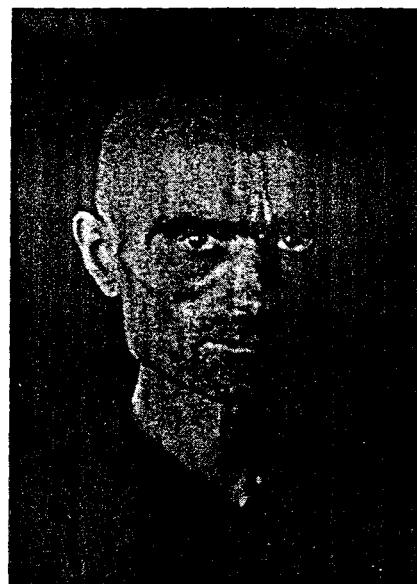
Tross alt ble over halvparten av de

norske jødene reddet ut av landet i sikkerhet. Av de russiske fangene vet jeg bare om en som klarte å rømme. Knappt noen, utenom en del av fangene, protesterte da de ble sendt. Nordmenn som hadde erkjent at Stalin ikke var bedre enn Hitler, var stort sett også fanger på den tiden, uten kjennskap til hva som skjedde eller mulighet til å ytre seg offentlig.

Deportasjonen av de 84 351 russiske fangene førte med seg betydelig mer død og lidelse enn 2. Verdenskrig for hele det norske folk. Disse fangene har vi aldri hørt mer fra. Som en kunne vente, holdt Stalin heller ikke sitt løfte om til gjengjeld å sende tilbake norske fanger. De siste kom levende tilbake fra Stalins leire i 1954. Hvor mange nordmenn som døde der, er fortsatt ukjent.

I.C. Stridsklev

Kilder: Handelsflåten i krig 1939–1945. Hjemmeflåten s 308.
Einar Kr. Steffenak: kronikk i Aftenposten 28.6.96.
Lars Frøyland: I korsets lys s.43–44. Viking forlag, Oslo 1943.
Norsk krigsleksikon 1940–1945.

Russisk krigsfange 1945.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

LINJER

FRA PSYKOSOSIALT SENTER FOR FLYKTNINGER

«Den psykologiske dimensjon»